

— «Պու տէ ֆա գայտէրիյէ տէն եազորդ-
լարընա կէօրէ , Այիօս Դայսարիաս ֆա-
գիլէթլու Բաթսիօս է ֆէնտի հազրէթլէ-
րինին եպիօղօպոսու Այիօս Նազիանզու
ֆագիլէթլու Եէրասիմօս է ֆէնտի ձէնապ-
լէ պէրտյի մասլահաթ Նիյօտ սանձադը-
միւ հազաթընտան Եահեպընամպիր իս-
լամ գարիէսինտէն կէչէր իքէն , օրանըն-
եէրլիսինտէն գաւորսը պուլունան Պապա-
Հօճա նամպիր միւթէասսիպ դաթ է ֆէն-
տի մումնալէյհի աթ իլէ կէչէր իքէն
կէօրիւպ թէհամմիւ իտէմէմէքլէ իւզէ-
րինէ պին քիւֆի վէ սէպպ իլէ պիլ հիւ-

ճուճ ամբասան չէք բերէք, ընդամենը ինչ աշարհ տիրելով միւսը, վէ սաղ էլ ինչին պիր բարձրագոյն սագաթ լանմը:

«Վէ Երասիմոս Էֆէսոսի օնտան եւազայր պիր թագրիպ գուրթարարադ վուգուրի հալի Բարսիոս Էֆէսոսի պիրտիր միշ օլմադ ինչ, Էֆէսոսի միւսայիլէյս պու մագուրէ միւթէասսիպ գատընըն թէէտիրիսի Գոնեա մէթորօլիտի Ֆազիլէթլու Սոֆրօնիոս Էֆէսոսի մարիֆէթի ինչ նիյտէ գայիմագամընտան թալէպ իյլէմիշ:

«Հասըլը Պապա Հօճա Եօհաննէսըգոտան Նիյտէյէ ճէլպ օլուսարադ իսթինթագընտա քէլիթիթի միւսընքիր կէլմիշ օլմադ ինչ թահգիպ իչին Եահաննէսըգոտան մատտէյէ վագըրֆ օլան պէշ ալթը իսլամըն ճէլպի լագըմ կէլմէսինին իւզէրինէ Նիյտէ մէճ իսինին իսլամ ազալարը Պապա Հօճա եւ իսթիմաս իտէրէք մահպէստէն չըգարմըլար:

«Հալ պու քի իպրէթ իչին պու ասըլը մատէլէթ հասըլը հագըրթի Փատիշահիտէ օմագուրէ միւթէասսիպին թէէտիր պի լագըմ կէլթիսինտէն, Նիյտէտէն Գօնիա մէթորօլիտի վէ Գայսէրիյէտէն տալի Գայսէրիյէ մէթորօլիտի բաթրիքիսանէէ իֆատէի հալ իյլէմիշէր:

«Վէ եէնի ինթիլիսապ օլան բաթրիսին մարիֆէթիյէ Պապա-ալիյէ թագրի բազըլարադ, Պապա Հօճանըն թէէտիրպինէ տալի Նիյտէ գայիմագամընտա իսթիպէն պիր գըթա պուլլուլուսի սամինին թահսիլինէ հիմէթ պուլլուլաճագ տըր:

«Պու միսիլու հալէաթը նամէրգիյէ Տէվլէթի ալիյէի Էպէտի իւտ տէվամըն վէ վագըրը հագըրըն բօլթիգասընա աշնա օլմամագոտան նէշէթ իտէր իստէ, պապա Հօճանըն տալի ասըլըն բօլթիգասընտա քէսպի մալիւմաթ իտէճէյի չիւրհէտէն վարէսթէ տիր:

Աւել:

— Տիւնեանըն տէօրթ թարաֆընտան, Կիրիտ ճէգիդիւսի խրիսթիեան պիշարէկեանը իչին իեանէլէր կէօնտէրիլի հալտէ, իսլամ պիշարէկեանը իչին իսէ, վաթանտաշարմըլ թարաֆընտան շիմտիյէ գատար հիշ պիր իեանէ օլունմա տըղը մա թէէսսիլֆ կէօրիլմէքտէ իքէն, պէշ օն կիւնտէն պէրու չու խուսուստա պէյն էլ Էհալի պագը զայրէթ ալեամէթլէրի կէզմէքտէ իտուկի թէշէքթիւրէն իչիտիլմէքտէ պուլլունմուշ տուր:

Պու պապտէ Մուսպիր նամ զագէթատա օգուսմագոտա օլան պիր իսթար տօղորուսու զիեատէսիյէ մէտհ ու սէնաեա շաեան պուլլունմուշ տուր: Չէյլէքի մէզքիւր զագէթատան կէլէճէք բազար իրթէսի կիւնիւ օնպէշ պին նիւսիս չըգարըլմա սաթըլաճագ, վէ գուհուրա կէլէն հասըլաթտան մէսարիֆաթը ինչ

րաճ ինչ, պագը գալանը կիրիտ ճէգիդիւսի իսլամ պիշարէկեանընա իհտա գըլընաճագ տըր:

Մէզքիւր զագէթանըն մէսուլ եախօտ սահիպի պուլլունման միւսիւ Ֆիլիպ չու իեանէնին էմին սուրէթտէ պիշարէկեանէ թէվզի իտիլմէսի նիյէթիյէ, պիգաթ կիրիտէ կիտէճէք աիր:

Ձէվաթը համիյէթքեարանըն պէյլէ պիր մէտհ ու թէշէքթիւրէ շաեան խուսուստա իգհարը զայրէթի լագըմէ ինչ, միւսայիլէյսի թէշվիգ իտէճէքթիւրի մէմուլի գալիտէն տիր:

Պէյլէ պիր Ֆազիլէթէ եալընըլ իսլամ Էհալիսի պօրճուլ օլմաեըպ, իլաքեաֆֆէյի խրիսթիեանլար տալի, վաթանտաշլըգ զայրէթի իգթիգասընճագ, մէզքիւր իեանէյէ հիսսէմէնտ օլմագ նիյէթիյէ, եէվի մէզպուրտա թապ օլունաճագ մուսպիլիւրտէն իչթիլաեա միւսարաթ իթմէի տիրէր, իմտի, պիգքէնտի թարաֆըլմըտան, քեաֆֆէյի տօսթլարմըլըն պու պապտէ տալի համիյէթ ու սալսալէթլէրին տալէթ իտէրիգ:

— Միրտիչ եպիսկոպոստն տալաբընտան տօլաեը, վէքիլիմիգ հագըր օլուսըղու հալտէ, մուհաքէմէմիգ տէվամ օլունմասը իսթիտասընը հալի օլուսըղու հալտէ, պիր գըթա Մէճիսի վալեաեա, վէ իքի գըթա տալի խարիճիյէ նէգարէթի ճէլիլէսինէ արգուհալար թագտիմ իթտիքտէն պաշգա, պու հէնկեամտէ պիլա մուհաքէմէ ճէգայի նագտի իթասընա հագըրմըլտա հիւքմ օլուսըղուստան, մուհաքէմէմիգին իսթինաֆ իտիլմէսի բէճասըլա տալի խարիճիյէ նէգարէթի ճէլիլէսինէ պիր գըթա արգուհալ թագտիմ իթմիշ իտիք: տիւնքի Մանգուլմէմիգտէ պէեան իթտիկիմիգ կիպի, Մէճիսի վալեաեա թագտիմ իթտիկիմիգ իսթիտա իւզէրինէ, Պապա-ալիտէ թէքրարէն մուհաքէմէմիգէ պագըլմասընա, Ձապթիյէ միւշիլի իսմայիլ բաշա հագըրէթլէրի հուղուրու ալիլէրինտէ գուրար վէրիլիքտէն պաշգա, տիկէր արգուհալարմըլ տալի Մաթպուլաթ գալէմինէ պուլլուլուսըղունտան, իսթիտաթը մուհիպինճէ մուհաքէմէմիգ իսթինաֆ իտիլմէք տիր:

— 41 թապուր ասաքիլի ըտիֆիյէի Շահաննին թօրանըպ Ասիթանէյէ կէօնտէրիլմէլէրինէ տայիր, տիւնքի կիւն ճանիպի հագըրէթի Սէրասկէրիտէն իճապ իտէն մահէլէրէ թէլէկրաֆլար քէշիտէ օլունտուղու իչիտիլմիշ տիր:

— Շու աթիտէքի իեանէլէր իզմիտ գարիյէլէրի պիշարէկեանը իչին իհտա օլունտուղուստան, մա թէշէքթիւր պէեան իտէրիգ:

Գեր. Ներսէս սրբազան 50
Յակոբ աղա Պուտագեան (Գայսէրիլի) 100

Յակոբ Յօվհաննէսեան	20
Ճանիկ Յօվհաննէսեան	20
Անդրանիկ Գրիգորեան	20
Պետրոս Փափագեան	20
Ծ. Ս. Կ. (Վալիտէ խանընտան)	100
Անտօն աղա Չուհաճեան	20
350	

Տիւնքի կիւն պու իեանէ էլ եագըմըլ զայպ իտիլմիշ օլուսըղունտան, Էկէր զէքրի ունտուղուստան պիր իեանէ վար իսէ, թարաֆըլմըլ իսթար օլունմասընը ընա իտէրիգ:

— Մանգուլմէմիգին 261 ինճի նիւսիսէ տինտէ իզմիտ պահարմըլ պիթիլէրէք Օվաճըղա կէշէճէկիմիգ վատ իթմիշ իտիք իստէ, պիր թարաֆտան իեանէ թօրլամագ, վէ տիկէր թարաֆտան հալրէթի իսա գուղուսու Միրտիչ եպիսկոպոս տալաթըլա ուղղաճագ զայլէլէրի իւսթէ կէլտիկիմիտէն տէվամ իտէմէմիշիգ տիր: իմտի, պու պապտէ տալի օայիր գուսուրլարմըլ հագըրտա տիլէտիկիմիգ միսիլու, զագէթամըլ գրաթա լաղպէթ պուսուրան գաթլարտան մաղուր տիլէյէրէք, մուսթասար սուրէթտէ վատիմիգ իճրա իտէրիգ:

Օ Վ Ա Ճ Ը Գ

Պու քէյ իզմիտէ իքի սաաթ գատար մէսաֆէտէ, եիւքսէք պիր մէվգրտէ, եանի տաղիսթան պիր մահէլտէ պուլլունմագոտա տըր:

Օվաճըղա կիտիլմէք իչին, իզմիտ պահարմտա զէքրինի կէշտիկիմիգ Ֆէնա եօլարտան կէշիլմէյէ մէճպուրիյէթ պուլլունտուղուստան պաշգա, մէշհուր Լէֆթէրին չօգ տէֆա կէշինտիկի, կիզլէնտիկի, վէ գարնը տօեուրտուղու աղըլար, չիֆթլէքլէր, տէրէլէր, թէրէլէր, վէ Ֆուստալըգարտան տալի կէշիլմէք իգթիգա իթմէքտէ տիր:

Օվաճըլըն հէր թարաֆը պալար, պաղլէլէր վէ եախօտ թուլթուգլար ապատ գըլընմըլ օլուսըղունտան, մէզքիւր գարիյէ Էհալիսինին չալըլան, վէ ճէմիյէթի պէշէրիյէյէ Ֆայիտէպալշքի մէսնէլէր օլուսըլար, վէ հիւքիւմէթի սէնիյէնին թէշվիգաթը ագիմէտինէ շալէսթէ պուլլունտուղալար անլաշըլմագոտա տըր:

Պէյլէ քէյլիւքլէրտէ Պօղագ-իչլէրի, Ատալար, Պէլա-Վիսթալար վէ եըլորըլ գահվէլէրի վէ սայիրէ պուլլունմատըլընտան, վէ կէնճ գըլար ինչ տէլիգանլըլար, պիր պիրլէրինի նիյէթի Ֆասիտէ ինչ ալտատըլ իզֆալ իթմէք օանաթ վէ ատէթինտէ, սայիր «սիվիլիգասիօն» սըֆաթընք բէքագէ իտէն նիչէ մահէլէր վէ ալլիսուսու իսթանպօլ փարիսի օլան Պէյօղու կէնճ գըլարը վէ տէլիգանլըլարը գատար իլէրուլէմիշ օլմատըլարընտան:

Եօրթու վե րազար կիւնլերի հաւա կիւ-
զէլ օլտուղու հալտէ, գալը վե էրքէք,
կէնճէր վե իկթիեարար պաղարա, պաղ-
չէլէրէ, վե եախօտ սայիր սեփապախչ
մեվգըլարա թօրլանարագ, նիչէ շաիրլե-
րին նազչ իթտիքլերի իլահարա վե իլա-
հէլէրէ մախսուս օլուպ, հալ պու քի շէհ-
ըլիք իլէթլերինէ միւպթէլա օլանլարըն
մահրու մալորգլարը կիւնահարգ էլլէն-
ճէ վե մու հապպէթլերի իծրա իթմէք ա-
տէթլերինտէն օլմաղին, քէնտիլէրէ մախ-
սուս շալղըլար շալըպ, պէսթէլէր օգուր-
լար, կիւլիւպ կիւլիւ շիւրլէր վե հիշ պիր
աղեարտան քօրգմաեան քէքլէքլէր կիւպի
սըչրաեքպ օյնարլար:

Պիղիմ Օվաճըղա կիթտիկիմիզ կիւն
թնուեղու իքինճի կիւնիւ օլուպ, վե
հաւախէ զայլէթ կիւզէլ օլտուղու, շէօյ-
լէ քի եերլէրտէ գար վե շամուր պու-
լունմաորգտան պաշգա, սուգ տախի օլ-
մաորգընտան գըրլարըն կիւզէլ լիւի հէր
սընրֆ ճանլը մախլուգաթը քէնտուլէ
ճէլպ իլէմէքտէ իտի:

Ապըմըզ թաշրալը օլտուղունտան էօյ-
լէ սահրայի, եախօտ տահա գապա պիր
թապիրճէ եապանի զէվգ ու սէֆա վե
էլլէնճէլէրի թապէն սէվտիկիմիզտէն մի-
օլա, եօխսա հալեա կէնճէք տուլղուլա-
րըմըպ տէրէճէսի մըգտարը քիֆայէտէ
պուլունմագտա օլուպ, վե կէնճէլէրէ
մախսուս օլան հալ ու հէյեթ վե մէն-
զարէլլտէն լէզլէթեապ օլմագտա օլ-
տուղումա մը օլա, քէօյէ եազլաշորգ-
ճա, վե էթրաֆըն կիւզէլ լիւի կէօր-
տիւքճէ, վե շայլար, տէրէճիլէր, վե
թէրէճիլէրտէն կէշտիքճէ, կէօզլէրիմ
սիւրիւ սիւրիւ գըզար վե տէլիգանլար
կէօրմէք նիլէթիլէ հէր թարաֆա նի-
կեահէնտազ պուլունմուլ իսէտէ, հիշ
պիր քէօշտէն պիր գալապալըգ սէսի տա-
խի իշիտիլմէտիկիմի կէօրտիւ կիւմտէն,
քէնտի քէնտիմէ պուլունտա պիր հիքմէթ օ-
լուպ, վե գաթէն սէյեահաթըմա սէպէ-
պիլիլէթ վիլէն հապաթիսլէրին թաստիգ
գըլունմազարը էլէմպախչ թէֆէք քիւր-
լէրի ֆիքըրի իսթիլաեէ պաշամըշար
տըր:

Պիղլէր տէօրտիւմիւզ սէթրի բանթօ-
լունլու, վե պիրիմիզ տախի շալվարը օլ-
տուղու հալտէ, պէշ աթըլ պիրտէն քէօյէ
բէք եազլաշորգըմըգտա, պիրինճի շայ
քէնտընտա օյնամագտա օլան պիր խայլի
չօճուգլար, պիղի կէօրտիւքլէրի կիպի
գաշըշմաեա, վե քէօյէ տօղըու գօշուշ-
մաեա պաշամըշար տըր:

Մէրգուման թըֆըլարըն շու կիւնահ-
օրգ էլլէնճէլէրին քէնտիլէրէ հարամիթ-
տիլէն գօրգու աճէպա նէտէն նէշէթ
իթմիշ իտի, աճէպա պիղի Լէֆթէր թա-
գըմը մը, եօխսա գապթիլէ, եախօտ
գըրսէրտարլար մը գանն իթմիշէր իտի:
Խայր, Լէֆթէր թագըմը գանն իթմիշէր

իտի, չիւնքի պիղլէր աթըլ իտիք, հալ
պու քի Լէֆթէր թագըմըն եաեա կէզ-
տիքլէրի հէր քէօին մալիւմիւ օլտուղուն-
տան, թապիլաթիլէ չօճուգլար տախի
պիլմէքտէ իտիլէր:

Պիղի գապթիլէ վե եախօտ գըրսէր-
տարը գանն իթտիլէրինտէ շիւրհէ եօգ
տուր, նասըլ քի սօնրաւտան քէօյէ կիթ-
տիկիմիզտէ մէսմուլիմիզ տախի օլմուշ-
տուր:

Քէօյտէն իշէրի կիրտիկիմիզտէ տօղ-
րու քիլիսէ մէյտանընտա կիրտիպ գահվէ-
լէր գարշըսընտա աթլարտան ինմիշ, վե
պիր աղաճ ալթընտա օթուրմագ իսթէ-
միշ իսէքտէ, տէօրթ իսկէմիլէ պիր իս-
կէմէ տահա իլապէ իտիլէպիլմէք իշին
պիր իքի տագըղա պէքլէմէք լազըմ կէ-
տիկիմիզտէ պիթթապի իշիմիզտէն պիրիմիզ
իսթէմէ կէլէնէ գաթար աեապտա գալմըշ
տըր:

Գահվէնին պիրիսի էօնիւնտէ պիր չօգ
գալապալըգ պիրիքմիշ, պուլարտան քի-
միսի տեադտա վե քիմիսի օթուրմուշ,
պիր եիւքսէք բէքէ իւզէրինտէ տախի
պիր գապթիլէ գուրուլմուշ, աշաղըտա
Հայըն պիրիսի պիր տէֆթէր գարըշորը-
մագտա, պաշընտա պուլունանլարըն հէր
պիրիսի պիր շէյ սէօյլէմէքտէ, վէլ հա-
սըլ սըզաեքըշա տայիր պիր մաուտէ պու-
լունտուղու, իզտիհամըն հալ ու հէյեթ-
թինտէն լանա Չէհմ իտիլմիշ տիր:

Պիղի կէօրտիւքլէրինտէ պէյիլէրինտէ
պիր ըրըրթըր տըր պաշլարը, վե պէս-
պէլի քիմիլէր օլտուղարըմը թանըրը-
ղընտան պիր գաշ քիմէսնէլէր եանըմըղա
կէլտիլէր: Պուլարտան պիրիսի քէօյիւն
չօրպաճըլ իմիշ, իսթիֆտարը խաթըր-
տան սօնրա, իզտիհամըն սէպէպինի, վե
քէօյիլէնին հալինի սիւալ իթտիլէ: Ալ-
տըղըմըզ մալիւմաթտան հէր քէսին օրա-
եա վէրկի մաուտէսի իշին թօրլանտըղը,
վե ֆուգարանըն սըզըշորըլմագտա, վե
պիր թագըմարըն հէման օլ կիւնտէ թու-
թուլուպ թուլուլուպ գապթիլէլէր մա-
րիֆէթիլէ մահպէսէ աթըլմագտա օլ-
տուղարը անլաշըմըշ տըր:

Տէլ-Ֆ:

— . . . Միւլէլիֆ:

Պաղլէճիք 30 յունվար 1867
Ղազէթանըզ ճիհէթ պէ ճիհէթ միլլէթի-
միղէ նէ տէրէճէ ֆայիտէի մուճիպ պահա վե
միւթալաա վե իիթարաթ իլէ մէյուլ օլտու-
ղու թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր: միլլէթին հա-
լինէ ազ չօգ վազըֆ օլանլարա կիւն կիպի
աշիքեար տըր: իլթէ պու տէֆա պէր վէճ-
իլ արի իֆատէ օլունտուղու վէճ իլէ թա-
րաֆըմըղա տայիր օլան հիւանիւ հիմմէթինի-
ղին սէմէրէսի տախի թաստիգինէ քեաֆի
տիր:

Պու կիւնլէրտէ կէրէք իզմիտտէ պուլու-
նան տօթլարընըղա իրսալ իլլէտիլինիզ մէք-
թուպտան, վե կէրէք 236 նիւմէրօլու զազէ-

թանըղըն մէալինտէն, Պաղլէճիք Տէօնկէլ վե
Օվաճըզ գարիլէրիմիզ տէֆիլ ահալիսինին
պիլա ֆարգ հազըլարընտա իզհար պուեուր-
տուղունուզ շէֆգաթ վե մէրհամէթ, վե
չէնտ մահտէն պէրու աճ, վե պիր լօգմա
էթմէյէ միւլթաճ օլտուղարըն ալէնէն նէշը
վե Ասիթանէտէ ազգասէր վե խայրիաա զէ-
վաթըն նազարը րահիմանլէրինի տալէթ վե
թէշլիլգ, վե իլք տէֆա օլարագ թէճէմիւ-
իտէն մէրհամէթլու գաթլարտան, պիր մըգ-
տար իեանէյի նազտիլէ թօրլանըտըղը, պի-
նաէն ալէյ, մէզքիւր իւշ գարիլէտէ պուլու-
նան պիշարէ, սէֆիլ, վե աճլարըն խանէ վե
նուֆուս մըգտարըն միւպէլին պիր գըթա
տէֆթէր թանգիմիլէ, թարաֆը նազիքեա-
նէլէրինէ իրսալը խուսուար իհալէ օլունտու-
ղու, վե պուլարա միւմասըլ, տահա նիշէ
նիշէ տէլայիլ խայրիաաանէ իլէ ինրասընտ
թէշէպպիւս պուեուրտուղունուզ հաւէնաթ
մալիւմ վե կէօզիւմիւզ էօնիւնտէ օլմաղին,
մէմուս վե միւթէշէքթիր օլտուղ, կէրէք
ղաթը խալիսիւլ ազիտէլէրինէ վե կէրէք
սահիւ եիւրէքլէ միլլէթիմիզի սէվէր միւ-
լէթտալէրիմիզ իլէ թէշիլ օլունան գօ-
միթէ ազալարը, գէվաթը միւթէպէրանէ
վե սայըր մէրհամէթլու գէվաթէ իշ պու-
թէշէքթիւրիմիզի իպրագ իթմէկէ գալէ-
միմիզ աճիլ օլուպ, հազըլարընտա մուգա-
պէլէ օլարագ բէք չօգ սէնալէրտէն մաստա,
թէվֆիգաթը բէպպանիլէ թէմէնիսիլլէ չիմ-
տիլիք իքթիֆա իտէրիլ:

Ալէրշի . . . միւլէլիֆ: պու պիշարէկեա-
նըն հալի բէք էսէֆ իտէճէք տէրէճէտէ տիր,
նասըլ քի միւլաշէտէ իթտի իտիլիլ, պուն-
լարըն բէք չօգլարը կիւնլէր իլէ էթմէք բար-
չաը կէօրմէմիշ, գապաղա տայիր շէյլէր
իլէ, կիւեա միտէսինի տօլտուրմուշ օլարագ
վազըթ կէշիւրմիլէր տիր: հէլէ պիր գաշ
կիւն աճ օլտուղու հալտէ, ուլղու ուեուր
կիպի եաթտըղը եէրտէն գալգամազ օլանլար
բէք չօգ, սէֆիլ, չըպլագ վե աճ չօճուգլարը
տախի հա քէզա: Եկէր լայըզը իլէ թաֆիլ
իթմէք լազըմ կէլսէ, եիւրէք տանանըր շէյ-
լէր օլմաորղընտան, զազէթանըղ օգուեան
գաթլէրէ տէշէթ վիրմէմէք իլին իֆատէ-
սինտէն սարֆը նազար իտէրիլ: Ալէրէք պու-
իւշ գարիլէրին, կէրէք սայըր քէօյլէրին
բէրիշան հալի պու սէնէ կիպի օլմուշու եօգ
տէր իսէք ճայիլ տիր: ահալինին բէք ազը
քէնտի էթմէլինի կիւն իլէ թէտարիք իտէ-
պիլիլ, վե պիշարէլէրէ անճագ ճիւզի պիր
իմտատ իտէպիլիլ օլտուղարընտան, էքսէ-
րիսինին հալի պու տէրէճէյէ վարմըշ տըր:
Թարաֆընըղա կէօնտէրիլէն տէֆթէրլէրտէ
ալթը եիւզ խանէի շամիլ օլուր մէմուլինտէ-
յիլ, քի պուլար սըրֆ աճ օլանլար տըր,
էկէր սայըր քէնտուլէ նամուս տատ իտէրէք
օրըրըն քիմէյէ աշմամըշ պուլունանլարտա-
խի սէպթը տէֆթէր օլունտալար, պիր գաթ
տահա գամմ օլաճաղը պի իլթիպահ տըր:

Շէրնէ հալ իսէ չիմտիլիք պանըմըզ ան-
ճագ աճըղ իւղէրինէ օլմաղլէ պու ահալի-
նին պէօյլէ սէֆիլ, պիշարէ վե սահիպսիլ վե
հէր քիմէ րաճի իսէ, իտարէսինէ գուսուրտա
պուլունանլէրի, վե իլէրուտէ պէօյլէ սէֆա-
լէթ պիր տահա վուզու պուլմամաը վե վազթ

ու հալ իմաստաստական վազը օլսա տախի, թէզ էլտէն պիտառուէն էօնիւ արնմասը իւզէ- քինէ անհրաժեշտ պազը միւթալամարը վազթը ակէրէ պըրազըրը :

Պու վէսիլէ իլէ շուշու տախի իֆատէ իթմէյէ մէնպուրուզ քի, մէզքիւր գարիլէյէր պիշարէ անալիսի իւզէրինտէ իշպու սէքսէն իքի սէնէսի, վէրկի իեանէի մախուսէ, վէ պէտէյաթը ասկէրիլէտէն (եօլ բարալարը պիւր դաշ թագսիթ վէրիւմիշ, ծնար պաշգա ալըր) պազի պիւր խալիճէ ազճէ գարմըշ օլ- մաղլէ, հիւքիւմէթի սէնիլէ թարաֆընտան քէք չօգ դարէթ վէ իգտամ օլունուշ տուր թահսիլի խուսուսուսա իսէտէ, կէրէք տող- րուտան տողուսա կէրէք պիլ վասթիւ պու ազճէնիս պու էսնատէ թահսիլին իմքեանը օլմատըրը, վալիլի պէլտէ միւթէտարըֆ սա- ատէթիլը բաշա հազրէթիլէրինէ իֆատէ ի- տիլմիշ, վէ իտիլէնէք օլմաղլէ, իշպու իս- թիւրհամ իւզէրինէ պիւր միւտտէթիք տահա շու թահսիլ մատտէսի, սայէյի լուծիք ու մէրհամէթ վայէյի հազրէթի ճէնապը փատիշա- հիտէ միւսատէսինէ մուվաֆֆուգ օլունուր իսէ, պիշարէ կեանէ իսնան օլունան իեանէ ի- լէ, պիւր գաթ տահա գալպ լէֆահիլէթի վա- գը օլարագ, եինէ մահուու վազթիլի էլտէ իտէպիլմէլէրի մէմուլի էլղէպիլմիդ տիւր :

Միլէթիլի սէվէր
տօսթլարընըզտան պիւրի :

... Միւլէլիք :

Պաղէճիք 1867 ժիտրվար 4
Պէնի ատէմէ լանըղ օլան սըֆաթըն դա- հիւտէ իծրասը կէօրիւտիւկիւնտէ, օլ սըֆա- թը միւպարէքէնի իծրասընա ամէլ օլմա- սընա միւլթամ օլան պէշէրին գալպէն հիւսս իլլէտիլի հօշնուտիլէթին իսանէն պէեանընա հաճէթ եօգ տուր : չիւնքի ինսանիլիլէթէ մախուսա օլան սըֆաթը աղիզէնին մուհա- ֆըրը օլան զաթ գատըր տըր օլ հօշնուտիլէ- թին քէմալէթիլի տախի գալպի աղիղլի- տէ հիսս իթմէյէ :

Իմտի գարիլէմիդին սօն տէրէճէլէրտէ սէֆալէթէ տիւշար օլան անալիսիլին բէրու- շանիլէթտէն խէլաս օլմալէրի էմէլի իլէ տէ- րուէն օլան տույուշուսուղու դահիլէն իծ- րասընա ամէլ օլմասընը հիմմէթ պույուրա- րագ, վէ սայըրլարընը նիլէթի խայրիլէնիլէ իրագ օլմալէրինէ թէշլիլի իտէլէք, իծրա- սընա հիսսէմէնտ օլմալարընա, օլա կէլէն զայրէթիլիլ, գարիլէմիդ էհալիսիլին ումու- միսիլին մալիւու օլմասը իլէ հիսս իլլէտիլ- լէրի հօշնուտիլէթիլին, վէ իզհարը թէ- շէքքիւրլէրինի ճիւլէսի թարաֆընտան րալ- պէթիլը Սարգիւս էֆէնտի Մկրեան հազ- րէթիլէրի սիլլէրէ պէեան իլլէմիշ իսէտէ, շալ Բողոքական անալիսիլին տախի պիւրա ֆարգ պու ինսանա հիսսէտար սայըրլըշ օլմաղ իլէ, պու խուսուսա հիսս իլլէտիլիլիլ հօշնու- տիլէթի վէ իզհար իլլէտիլիլիլ մէմուսիլիլէ- թի պիլզաթ սիլլէ վէ ճիւլէ պու նիլէթի իսայրիլէնէ հիսսէմէնտ օլան սայըր զաթլէրէ Մանգուլմէի էֆքեար օլան զազէթանըղ վա- սըթասըլլա մուլթասարէն պէեանա հիմմէթ պույուրմանըղ լէճա օլունուր :

Մէճիլի ումուս թարաֆընտան
Յ. Գօնաաննան :

— Ղազէթալարըն պիլիլնձի վազիլէ վէ վաճիպէյի զիմմէթի, ասալ միլլէթ վէ մէզհէպ ֆարգը կէօլէթ մէյէրէք, ումու- մուս մէնֆաթընա շալըշմագ օլունու- ղունտան, իզմիս Բուժէհալիսի թարա- ֆընտան 18 իմզա իլէ թարաֆընտան կէօն- տէրիլմիշ օլան շու աթիտէքի մահզէրի պիշէն տէրձ իլէ, կէրէք շէլէպի Նիլզալ- զիլին, կէրէք Բուժ միլլէթի իտարէսի մի- լիլէսիլին, վէ կէրէք Բուժ զազէթայի մի- լիլէպէրլէրիլին նագալը սիլզաթլա- լընը խալիսանէ տալէթ իտէրիլ :

Մանգուլմէ մուհարրիլի . . . էֆէնտի .
1867 ժիտր . 8, իզմիւ :

Նիլլէն կիւն 261 Նիւմէրօլու Մանգուլմէի- ղի օգուսան պիլ զաթտան օգուսան քէլալ- լարը տիլլէտիւմ . Բուժարըն միլլէթ իշլէրինի եալընըղ պիւր չօրպաճը զաբըրմագտա իմիշ- վէ մէրզօւմ իսէ զէնկիլիլինէ Նիսպէթլէ, զայրէթի միլլէթի կէօլէ մէսապէսիլտէ պու- լունմագտա իմիշ . եազտըղընըղ պիւր տահա թաստիլ իտէրիլ, լաքիւն ալտըղընըղ մալիւ- մաթ տէվէտէ գուլագ կիպի տիւր, իզմիտտէ Բուժ միլլէթի տիլլէք, շէլէպի Նիլզալքի տիլլէք տիւր, Նիլզալքիլին լէյի միլլէթին լէյի օլաճագ, իսթէր իսթէմէլ իսթէրսին, պիլթիւն միլլէթ պիւր ելրէ թօլանսըն պիւր շէյ իւզլէրինէ մէշլէրէթ իթսին, շէլէպի Նի- զալքիլին լէյի եօգմու տուր, օ իշ իլլէրի կիլմէլ . « բազար կիւնիլէրի միլլէթ մէճիլի թօլանըր իւշ պէշ սաաթ պէքլէրլէր քի, հա՛ շէլէպի կէլիւր, հա՛ շէլէպի կէլիւր, պիւր տէ պազարսըն քի կէլիւր, վէ պիւր խըշ իլէ «պիլթիւր, պիլթիւր» տէր . նէ սէյլէտիլսէ օ օլմալը . հաթթի վար, տէտիլլիտէն պիւր զէրօ էօթէյէ կէլիլին մէճիլս, հալի կա- ման տըր մէճիլսին . Պիւր վէսիլէ իլէ գար- շը կէլէն ազալարը լէքէլէր, հիւքիւմէթ ինտիլտէ էյէր միլլէթէ պիւր արզուն օլունա- տա, իսթանպօլ բաթրիքիսանէսինէ իֆատէ իտէրսին տալիլ, իզմիտ միտրօպօլիտի վար օրտա, օտա տախի ծնուն աղընա պազար . միւլէլիլի, պուրտա օլան էրմէնի միլլէթիլին պու մատտէլէրտէ սէրպէսթ լիլլինի կէօրուք- ճէ, արզու իտէր իսէքաէ, ինչալլահ պիւր կիւն տախի Բուժ միլլէթիլիլին իլլէտէ միւ- սարէք Մանգուլմէիլ կիպի սէրպէսթ զա- զէթլարը քէյտա օլարագ, միլլէթիլիլին ան- վալը հազրէթիլին նէշը իտէճէք տիւր :

Պէօյիլք իւմիտիլիլ Մնաթօլի նամ Բուժ- ճա զազէթատա իտի իսէտէ, պիւրագ վա- գըթ տըր օ տախի սէօյլէր իքէն, պիւրտէն պիլլէ սիւքիլ իթտի, ումարըղ քի, օ տախի Մանգուլմէիլիլ պու մահզէրիլիլիլ ալարագ նէշը իտիպ արզունուղու իլան իտէճէք տիւր, էֆէնտի :

18 իմզա .

... իմքագիւր

Մնիկըմնասէր ոգւոյղ լստահ ըլլալով հետեւ- եալ նոմալիս կառաքեմ 'ի հրատարակութիւն, որուն կանխաւ իմ շնորհակալութիւնս նուի- րելով եւ միանգամայն ծանուցանելով եթէ պատուական օրագրոյդ մէջ մուտ գտած չըլ- լար կէտ արժող ստորագրութիւնը . ակնար-

կու թեան անգամ արժանի չէի ընելու :
1867 ժիտր . 2 Երուսաղէմ

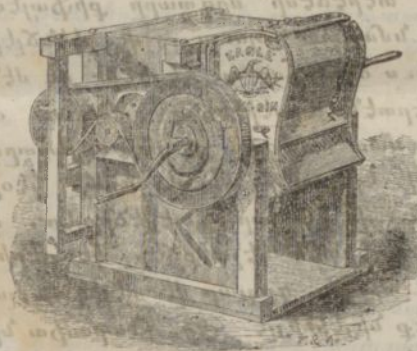
Մնամ ձեզ եւ սիրելի Ազգիս
Խ. Մ.

Առ Մեծիմաստ Պ. Թագէոս Մ. Տ. Աստ- ուածատուրեան Միհրդատեանց բարեհամբաւ Մատենագիր եւլն . եւլն .

Թիւ 247 Մանգուլմէի էֆքեար օրաթեր- թի միջոցաւ հրատարակած յօդուածոյդ իմ մասիս եղած պարբերութեանց պատասխանը իրենց մէջը կը գտնաս ըստ առածին «ա- նարգ խօսք եւ անարգ դրամ իւր տիրոջը կը վերաբերի » միայն կէտերը՝ զորոնք հար- կաւ նպատակաւ մի դրած էք . ձեզ համար շատ քիչ է, ուստի արժանաւորութեանդ համեմատ յաւելցուր :

Առողջ միտ մաղթելով ձեզ մնամ Հայու- թեանդ եւ քրիստոնէութեանդ բարեկամ եւ- րախտիքդ չճանաչող Ազգիս նորեւեկ Արեւ- դայս .

— Մեշղու լիլէթիլիլ քէսթէթիլտէն . պազը միլլէթէն իլան, վէ հալատիսա- թըն կիլթիլիլիլմէքտէ օլմասը իլլին, իր- սալ իտէն գաթլար թարաֆընտան մա- ղուր տիլլէրիլ :

Ի Լ Ա Ն

Բամուզ մաքիւնալարընտան ԻկըԼ Եանի Գարա-գու շնամ մաքիւնա, Ղա- լաթ տտա էլէնի-ճոմի գարուսա իթ- թիսայինտէ Միւսաեանըն մաղաղա- սընտա ուճու գ Ֆիեաթ իլէ սաթըլ մագտա տըր :

Պու մաքիւնա կէրէք ինկիլթէրրա վէ կէրէք էվրօպանըն հէր թարա- ֆընտա չօգ շէօհրէթ քէսպ իթմիշ օլունու գատն պաշգա, պունուս ֆայի- տէլէրի պու տէֆա պու բատա տախի էլիլէ անլաշըլմըշ օլունու ղունտան, չօգ մագպուլ թու թուլմուշ տուր :

ՍԱՀԻՊ ԱՍԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՍԵԱՆ

ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱԼՏԵՆ ԹԱՊԻՍԵՆՍԻՆԵ
ԳԵՏ-ՕՂԼՈՒՑԱ ՏՕՂԸՈՒ ԵՕԼՏԱ, ՅՕԹՕԿՐԱՅ ԱԳՏՈՒԼԵ
ՊԵՐՏԵՐԼԵՐ ԳԱՐԵԼՍԵՐԱՆ ՆԻՍԵՐՕ 467 :